

Banská Bystrica 02.05.2023
POZ 943-2022/Z-142-2023

ROZHODNUTIE

Prihláška ochrannej známky POZ 943-2022 zo 4.5.2022 prihlasovateľky Mgr. Alexandry Koradyovej - LexaFit, Geologická 12148/34, 821 06 Bratislava-Podunajské Biskupice, ktorú v konaní zastupuje Paulína Vargicová, Begóniová 20633/21, 821 07 Bratislava-Vrakuňa,

sa zamietá

podľa § 28 ods. 4 zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov v nadväznosti na § 5 ods. 1 písm. f) citovaného zákona.

Odôvodnenie:

Na základe prieskumu zápisnej spôsobilosti prihlášky ochrannej známky uvedenej značky spisu bolo prihlasovateľke s príslušným odôvodnením z 13.10.2022 oznámené, že prihlásené označenie nie je spôsobilé na zápis do registra ochranných známok podľa § 28 ods. 4 zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, pretože podľa § 5 ods. 1 písm. f) citovaného zákona, za ochrannú známku nemožno uznať označenie, ktoré je v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi.

Úrad priemyselného vlastníctva SR (ďalej „úrad“) v správe o výsledku prieskumu zápisnej spôsobilosti z 13.10.2022 uviedol, že slovné označenie „**Riť jak má byť**“ prihlásené pre tovary „**odevy**“ v triede 25, „**telocvičné a športové potreby**“ v triede 28 a služby „**športová a kultúrna činnosť**“ v triede 41 medzinárodného triedenia tovarov a služieb nie je spôsobilé na zápis do registra ochranných známok v zmysle § 5 ods. 1 písm. f) citovaného zákona.

Úrad uviedol, že prieskumom zápisnej spôsobilosti prihláseného označenia zistil, že prihlásené označenie napĺňa dôvody výluky zápisu prihláseného označenia do registra ochranných známok podľa § 5 ods. 1. písm. f) citovaného zákona, pretože obsahuje slovný prvok, ktorý môže byť verejnosťou vnímaný v rozpore s verejným poriadkom alebo dobrými mravmi. Uvedené vyplýva z toho, že slovný prvok „**Riť**“, obsiahnutý v prihlásenom označení, je spôsobilý vzbudiť u časti spotrebiteľskej verejnosti pohoršenie, pretože slovo „**riť**“ predstavuje hrubý výraz pre zadnú (sedáciu) časť tela, zadok, prípadne análny otvor, konečník (In.: Krátky slovník slovenského jazyka 4 z roku 2003).

Úrad zároveň poukázal na to, že zo základnej funkcie ochrannej známky (*rozlíšenie poskytovateľa tovarov a služieb*) vyplýva jej verejný charakter, to znamená, že je určená širokému okruhu spotrebiteľov a v obchodnom styku je voľne dostupná všetkým vekovým kategóriám. Z prirodzeného záujmu štátu a spoločnosti potom vyplýva absolútna výluka tých označení, ktoré obsahujú slovný či obrazový prvok odporujúci dobrým mravom alebo verejnému poriadku. Do tejto kategórie označení patria okrem iného aj označenia obscénne, pornografické alebo inak pohoršujúce či nemravné, t.j. také, ktoré sú spôsobilé pôsobiť na mravný vývoj a správanie určitej časti verejnosti, predovšetkým maloletých a mladistvých osôb.

Na základe vyššie uvedených skutočností úrad skonštatoval, že predmetné označenie, tak ako bolo prihlásené, môže mať za následok to, že určitá časť verejnosti (najmä, ale nie výlučne, rodičia maloletých a mladistvých), bude toto označenie vnímať ako označenie nemravné, pohoršujúce alebo vulgárne. Preto je vo verejnom záujme, aby štát registráciu takéhoto označenia ako ochrannej známky nepripustil a prihlášku ochrannej známky POZ 943-2022 zamietol podľa § 5 ods. 1 písm. f) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach.

Prihlasovateľka v odpovedi doručenej úradu 13.12.2022 vyjadrila nesúhlasné stanovisko, keď uviedla, že prihlásené označenie nie je spôsobilé akýmkoľvek spôsobom odporovať dobrým mravom či verejnému poriadku a trvá na tom, aby úrad ochrannú známku zaregistroval.

Označenie „**Riť jak má byť**“ je slovným označením na športové potreby a oblečenie, teda pre osobitnú skupinu verejnosti, u ktorej je zjavný predpoklad, že takéto predmety si zakúpi nie z potreby zverejnenia vulgárneho prejavu, ale práve naopak. Buď za účelom zhumornenia názoru na vlastnú postavu alebo pre poukázanie na výsledky tvrdých tréningov vo fitness centre. Adresát týchto produktov vníma zjavnú jedinečnosť a humornosť, ktorá sa v spojení „**Riť jak má byť**“ nachádza. Nemožno ho teda stotožňovať s vulgárnym prejavom, za aký slovník slovenského jazyka považuje spojenie „*Do riti*“, ako de facto naznačuje vo výsledku prieskumu úrad.

Z definície podľa § 2 zákona o ochranných známkach možno podľa prihlasovateľky vyvodiť záver, že ochrannou známkou sa rozumie celé slovné označenie, nie len z neho vytrhnuté slová ako časti označenia, teda je dôvodné predpokladať, že aj výklad súladu s verejným poriadkom je nevyhnutné vnímať v kontexte takéhoto označenia. Označenie „**Riť jak má byť**“ je zjavnou jazykovo-zábavnou prešmyčkou obdobnou v živote bežne používanému spojeniu „*aj veľká riť vie očariť*“. Dokonca v médiách, ktoré na verejnosť majú zjavne väčší vplyv, než samotná ochranná známka, nachádzame články s takouto titulkou.

Z obsahovaného výkladu označenia „**Riť jak má byť**“ možno preto dospieť k záveru, že v žiadnom prípade nie je spôsobilé pobúriť verejnosť, bežných spotrebiteľov. Toto slovné označenie je skôr spôsobilé byť vnímané humorne. Prihlasovateľka má za to, že v danom prípade nie sú splnené predpoklady pre zamietnutie jej žiadosti podľa § 5 ods. 1 písm. f), nakoľko nejde o označenie, aké, aplikujúc teleologický výklad s ohľadom na znenie dôvodovej správy, pod toto ustanovenie subsumuje zákon o ochranných známkach.

Záver, že ochrannú známku je potrebné vnímať v kontexte slovného označenia a nie výlučne vytrhnutím jedného slova z celkového textu potvrdzuje aj rozhodovacia prax Súdneho dvora EÚ, ktorá konštantne zhodnotila, že v tejto súvislosti treba predovšetkým zdôrazniť, že pri posúdení rozporu ochrannej známky s verejným poriadkom a dobrými mravmi je potrebné skúmať samotnú ochrannú známku, t. j. označenie pre tovary alebo služby uvedené v zápise ochrannej známky.

Prihlasovateľka na podporu svojich tvrdení poukázala na ochrannú známku č. 258188 „*Ritka v suchu*“, ktorá prešla registráciou pravdepodobne práve z dôvodu, že úrad pri jej posudzovaní nevyčlenil slovo „*ritka*“ pejoratívne označujúce zadok, teda s rovnakým významom podľa jazykového slovníka, ako v prípade prihláseného označenia. V zmysle slovníka slovenského jazyka slovo „*ritka*“ predstavuje zjemnené označenie pre análny otvor, konečník, zadnú časť tela, zadok. Ide teda o významovo rovnaké slovo, ako pojem „*riť*“ v prihlásenom označení. V prípade, pokiaľ by úrad pristúpil rovnakým spôsobom aj k registrácii ochrannej známky „*ritka v suchu*“, ako konštatoval vo výsledku prieskumu k označeniu „**Riť jak má byť**“, v súčasnosti by táto ochranná známka nemohla byť registrovaná.

Záverečné zhodnotenie úradu:

Úrad prihlásené označenie opätovne preskúmal, pričom zobral do úvahy všetky vyjadrenia prihlasovateľky. Stanovisko úradu však napriek tomu zostáva nezmenené, a to, že prihlásené slovné označenie nie je v zmysle § 5 ods. 1 písm. f) citovaného zákona spôsobilé na zápis do registra ochranných známk, pretože obsahuje slovný prvok „**Riť**“, ktorý predstavuje hrubý výraz pre zadnú (sedáciu) časť tela, zadok, prípadne análny otvor, konečník (In.: Krátky slovník slovenského jazyka 4 z roku 2003). Tento slovný prvok je spôsobilý vzbudiť u časti verejnosti pohoršenie. To znamená, že slovo „**Riť**“, obsiahnuté v prihlásenom označení, bude spotrebiteľská verejnosť vnímať ako urážlivý, znevažujúci alebo hanlivý výraz.

Úrad súhlasí s tvrdením prihlasovateľky, že prihlásené označenie je nutné posudzovať ako celok vo vzťahu k prihláseným tovarom a službám, resp. podľa prihlasovateľky neposudzovať iba význam jedného slovného prvku, avšak to neznamená, že označenie nemôže byť analyzované po jeho častiach. Je potrebné si však uvedomiť, že slovné označenie „**Riť jak má byť**“ má byť používané ako ochranná známka, a preto je potrebné zobrať do úvahy to, ako bude prihlásené označenie, obsahujúce hrubý výraz, vnímať spotrebiteľ.

Úrad uvádza, že pre odmietnutie zápisu označenia podľa § 5 ods. 1 písm. f) zákona o ochranných známkach je rozhodujúce pôsobenie označenia ako celku na vnímanie spotrebiteľa, t. j. či je spôsobilé vzbudiť aspoň u časti spotrebiteľskej verejnosti určité pohoršenie alebo pobúrenie. Zároveň je nevyhnutné zobrať do úvahy tú skutočnosť, že ochranná známka je na základe jej používania v obchodnom styku dostupná nielen relevantnej skupine verejnosti (tzn. tým spotrebiteľom, ktorým sú určené prihlásené tovary a služby), ale aj širokému okruhu spotrebiteľov všetkých vekových kategórií. Je preto vo verejnom záujme nepripustiť zápis označení, ktoré môžu v mysli aspoň časti verejnosti evokovať pohoršenie, ako je tomu aj v prípade prihláseného označenia. Z uvedeného dôvodu má úrad za to, že určitá skupina spotrebiteľov bude predmetné označenie (*obsahujúce slovo „Riť“*) ako celok považovať za nemiestne.

Úrad poukazuje na skutočnosť, že pojmy verejný poriadok a dobré mravy nie sú v Slovenskej republike výslovne definované žiadnou právnou normou. Verejný poriadok možno charakterizovať ako písané a nepísané pravidlá správania sa, ktorých rámec je stanovený zákonnou úpravou, dobrými mravmi a zvyklosťami. Pri posudzovaní rozporu prihláseného označenia s verejným poriadkom a dobrými mravmi je potrebné preskúmať samotné označenie, tzn. či je objektívne spôsobilé vyvolávať v mysli spotrebiteľskej verejnosti negatívne pocity alebo reakcie, a nie úmysel prihlasovateľky, t. j. či chcela alebo nechcela poburovať, šokovať alebo pôsobiť vulgárne. Vo všeobecnosti platí, že zo zápisu do registra ochranných známk sú podľa § 5 ods. 1 písm. f) zákona o ochranných známkach vylúčené označenia obsahujúce napríklad rasistické, nacistické, pornografické či pohoršujúce, či urážlivé a nemiestne prvky a pod, a to aj napriek tomu ak obsahujú ďalšie slovné alebo grafické prvky spĺňajúce podmienky na zápis ochrannej známky do registra.

Dobré mravy je možné chápať ako súbor určitých spoločnosťou vytvorených a uznávaných pravidiel slušnosti, ktoré vedú jednotlivcov ako k rešpektovaniu sa navzájom, tak aj k nepoškodzovaniu všeobecných záujmov spoločnosti. V právnej teórii sú dobré mravy charakterizované ako súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými zásadami demokratickej spoločnosti. Z prirodzeného záujmu štátu a spoločnosti vyplýva absolútna výluka registrácie označení ako ochranných známk, ktoré sa priečia verejnému poriadku a dobrým mravom. Označenia takéhoto typu, t. j. nemiestne a urážajúce čo i len časť verejnosti nemožno uznať za ochrannú známku. Z uvedeného dôvodu úrad považuje prihlásené označenie i napriek tomu, že obsahuje ďalšie slovné prvky, za nespôsobilé pre zápis do registra ochranných známk.

V prípade uplatnenia zápisnej výluky podľa § 5 ods. 1 písm. f) zákona o ochranných známkach je rozhodujúca potenciálna objektívna možnosť označenia pôsobiť hanlivým, urážlivým alebo vulgárnym dojmom. Postačuje, ak označenie pôsobí, resp. môže pôsobiť poburujúco iba na časť spotrebiteľskej verejnosti a v takom prípade nie je spôsobilé pre zápis do registra ochranných známk. Je preto namieste registráciu takýchto nevhodných označení v záujme ochrany verejného poriadku a dobrých mravov vylúčiť.

Je potrebné poznamenať, že na účely § 5 ods. 1 písm. f) citovaného zákona, relevantná verejnosť nie je nevyhnutne limitovaná na verejnosť, ktorej sú priamo určené tovary a/alebo služby, pre ktoré sa zápis žiada (*napr. ľudia kupujúci si športové oblečenie, potreby alebo venujúci sa športu, zdravému životnému štýlu*), ale aj iné osoby, ktoré sa bez toho, aby sa ich tieto tovary a/alebo služby týkali, mohli náhodne stretnúť s týmto označením vo svojom každodennom živote (*napr. prihlásené označenie použité na športovom oblečení, ktoré má človek oblečené počas športovania na verejnosti, kde sa nachádzajú aj deti*).

Posúdenie ochrannej známky sa preto musí zakladať na vnímaní verejnosti, ktorá sa s ochrannou známkou môže stretnúť na akomkoľvek mieste, kde sa tovary a/alebo služby môžu nachádzať.

Navyše, vnímanie označenia nemôže byť založené na tej časti relevantnej verejnosti, ktorá nepovažuje nič za šokujúce, ani na tej časti verejnosti, ktorú možno veľmi ľahko uraziť, ale musí vychádzať zo štandardu

rozumného človeka s priemernými prahom citlivosti a tolerancie. To znamená, že nestačí, ak je pravdepodobné, že ochranná známka urazí len malú menšinu mimoriadne puritánskych občanov. Naopak, registrácia ochrannej známky by sa nemala povoliť len preto, že by to neurazilo rovnako malú menšinu na druhom konci spektra, ktorá považuje aj hrubú obscénnosť za prijateľnú. Niektorí ľudia sa ľahko urazia, zatiaľ čo iní sú úplne neotrasiteľní. Preto posúdenie, či je označenie v rozpore s uznávanými zásadami morálky, sa musí vykonať s ohľadom na normy a hodnoty bežných občanov, ktorí spadajú medzi tieto dva extrémny.

Okrem toho treba mať na pamäti, že skutočnosť, že mnohí ľudia nepovažujú určité slová za urážlivé alebo si ich dokonca osvojili do svojej každodennej slovnej zásoby, nemení nič na skutočnosti, že tieto slová by mohli byť vnímané ako urážlivé.

Po identifikácii tovarov a služieb a príslušnej skupiny verejnosti možno prípadne vykonať posúdenie toho, ako bude príslušná skupina verejnosti vnímať označenie vo vzťahu k týmto tovarom a/alebo službám. Je potrebné zdôrazniť, že odmietnutie na základe verejného poriadku musí byť založené na posúdení objektívnych kritérií. Skúmanie, či je znak v rozpore s uznávanými zásadami morálky, je založené na subjektívnych hodnotách, ktoré je potrebné aplikovať čo najobjektívnejšie. Je potrebné zdôrazniť, že môžu nastať prípady, v ktorých je význam označenia a/alebo posolstva, ktoré vyjadruje, taký silný, že by bol zamietnutý ako odporujúci verejnému poriadku alebo prijatým zásadám morálky bez ohľadu na použité tovary alebo služby.

Pokiaľ ide o zapísanú ochrannú známku č. 258188 „*Ritka v suchu*“, na ktorú prihlasovateľka poukázala vo svojom vyjadrení, úrad uvádza, že prihlasovateľkou uvádzaná ochranná známka nemôže slúžiť na zápis prihláseného označenia, pretože v porovnaní s prihláseným označením ide o označenie, ktoré neobsahuje hrubý výraz „*Rit*“, ale tak ako uviedla prihlasovateľka, slovo „*ritka*“, ktoré predstavuje zjemnené označenie pre análny otvor, konečník, zadnú časť tela, zadok. Z pohľadu spotrebiteľskej verejnosti nejde teda o rovnaké vnímanie slova, ako pri slove „*Rit*“ v prihlásenom označení. Úrad preto konštatuje, že prihlasovateľkou uvádzaná ochranná známka nemôže byť protiargumentom na zápis prihláseného označenia. Samotná skutočnosť, že úrad v minulosti zapísal označenie podobné prihlásenému označeniu ako ochrannú známku do registra ochranných známok, automaticky neznamená, že úrad je povinný v rovnakej, resp. podobnej veci postupovať rovnako.

Úrad ďalej v tejto súvislosti uvádza, že prihlasovateľka síce poukázala na zapísanú ochrannú známku, ale bez toho, aby uviedla, v čom vidí podobnosť medzi skutkovým stavom v prípade tejto ochrannej známky a skutkovým stavom v prípade prihláseného označenia, a najmä, aké skutočnosti dané tiež v prípade uvedenej ochrannej známky, odôvodňujú zápis prihláseného označenia do registra. Konštatovala len, že ak by nemalo byť zapísané prihlásené označenie, nemohla by byť zapísaná ani ňou uvedená ochranná známka. Len poukázanie na inú zapísanú ochrannú známku bez uvedenia relevantných argumentov smerujúcich k tomu, že prihlásené označenie je schopné plniť napriek skutočnostiam uvedeným vo výsledku prieskumu funkciu ochrannej známky, nemôže viesť k jeho zápisu do registra ochranných známok. Zároveň je potrebné dodať, že ak sa prihlasovateľka domnieva, že uvedená ochranná známka nemala byť zapísaná do registra, nejde o argument svedčiaci v prospech toho, že by prihlásené označenie, napriek tomu, že nespĺňa zákonom stanovené podmienky, malo byť zapísané ako ochranná známka. Na základe vyššie uvedeného úrad považuje poukázanie prihlasovateľky na zapísanú ochrannú známku za irelevantné. Poukazovanie na iné prípady, ktoré nie sú objektívne skutkovo zhodné, je bezpredmetné, pretože každé označenie je posudzované zvlášť na základe konkrétnych špecifických podmienok a náležitostí tej ktorej prihlášky ochrannej známky. Vo všeobecnosti platí, že existujúce zápisy ochranných známok nevedú samy o sebe, ani v spojení so zásadou rovnosti zaobchádzania, k nároku na zápis prihláseného označenia do registra ochranných známok. Prípadná existencia absolútnych dôvodov zamietnutia prihlasovaného označenia stanovených v § 5 citovaného zákona musí byť predmetom konkrétneho posúdenia s prihliadnutím na všetky relevantné skutočnosti a okolnosti na jednej strane z hľadiska tovarov alebo služieb, ktoré sú uvedené v prihláške, a na druhej strane z hľadiska vnímania daného označenia spotrebiteľmi týchto tovarov a služieb. Z uvedeného dôvodu prihlasovateľkou uvádzanú zapísanú ochrannú známku nie je možné porovnávať s prihlasovaným označením „*Rit jak má být*“, pretože ide o odlišné označenie (s odlišnými slovnými prvkami, resp. s odlišným vnímaním zo strany spotrebiteľov).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ako aj na to, že prihlasovateľka svojou odpoveďou nevyvrátila námietky úradu týkajúce sa zápisnej spôsobilosti predmetného označenia vo vzťahu k prihlasovaným tovarom a službám v triedach 25, 28 a 41 medzinárodného triedenia tovarov a služieb, bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie o opravnom prostriedku:

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov možno proti tomuto rozhodnutiu podať na úrade rozklad v lehote 30 dní od jeho doručenia. Podľa § 40 ods. 5 cit. zákona podanie rozkladu len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Včas podaný rozklad má odkladný účinok. Rozklad sa podáva v dvoch vyhotoveniach. Toto rozhodnutie možno, po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, preskúmať správnym súdom na základe správnej žaloby podanej podľa § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok.

Ing. Zdena Hajnalová
riaditeľka odboru

Doručiť:

Vargicová Paulína, Begóniová 20633/21, 821 07 Bratislava-Vrakuňa, Slovenská republika